

GAZDASÁGI LAPOK

2. szám.

Megjelenik minden vasárnap.

1911. Január 8.

Szivattyúk és Mérlegek

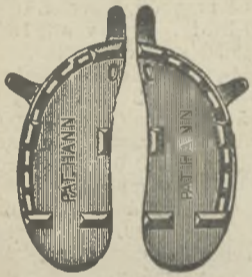
Különlegességi gyár
GARVENSWERKE
Központi igazgatás:
Bécs, II., Handelsqual No. 130.
Városi mintaraktár: Garvens W.
Bécs, I., Schwarzenbergstr. 8.

Homokértékesítés. Akinek homokja van, kérje saját érdekében!

F. 3. Formák és szerszámok csömöszölt betonárak előállításához,
F. A. I. Kézi üzemre berendezett betontégl- és alagsógyártás,
Cs. G. 4. Kézi üzemre berendezett cementeserépgyártás,
B. B. I. Az üreges építőkövek (betonblokkok) gyártása,
C. S. I. A cement- és mozaiklapok gyártása
czimü árjegyzékeinket és prospektusainkat; kérje anyagának díjtalan megvizsgálását, mérnökünk látogatását és tekintse meg üzemben mintatelepünkön összes cementipari homokértékesítő **gépeinket**,
mérnök, cementipari gépek gyártása

Szántó és Beck Budapest, VII., Baross-tér 15. sz.

Ökörpatkók

alkalmasak, tartósak és olcsók.

HANN jeggyel ellátva.

Kérjen és figyeljen pontosan ezen jegyre, mert patkóink minden tekintetben utolérhetlenek!

Rendes csülökpatkók ökrök részére. Szabadalmazott lópatkók, első díjakkal kitüntetett patkók, igás és háttas lovak részére, szakférfiak által legmelegebben ajánlva. Patkó- és csülökszegek. Sróf- és rúdvasalások, vasalási eszközök és szerszámok.

M. HANN'S SÖHNE
RAINFELD a/d. Gölsen N.-Ö.

Lyukfuró v. srófkészülékes hordódugólemezek czég-nyomattal vagy anélkül, szállításra és beraktározásra szánt hordókhöz minden nagyságban és mennyiségben.
Minták és árjegyzékek ingyen!

BIRTOK

1000—1500 holdig, Bécshez 2—3 órányi távolságra, csinos belsőséggel vételre kerestetik.

Röjtöki Bauer Antal
Budapest, VIII., Baross-utca 4. szám.
Telefon 166—66.

— Párisi világkiállítás „Grand Prix“ 1900. —

KWIZDA-féle RESTITUTIONSFLUID

mosóvíz lovak számára. Egy üveg ára K 2.80.

Az udvari istállóknak és versenyistállóknak 40 év óta használatos, mint kitűnő erősítő szer nagyobb munka végzése előtt és után, ingyuladásoknál stb. Trainingben nélkülözhetetlen.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid csak ezen védjeggyel való! Védjegy, czimke és csomagolás szabadalmazva. 1

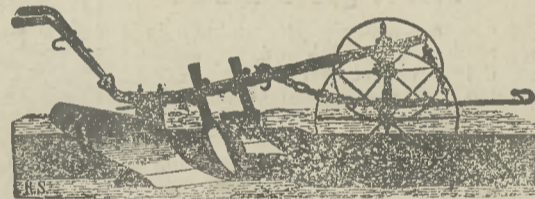

Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten VI., Király-utca 12. VI., Andrassy-ut 26.

PROPPER SAMU

mezőgazdasági géplételeben

BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 52.

Valódi „SACK“-féle aczéleke.

nagy választékban és előnyös áron kaphatók: valódi

SACK-féle aczélekek, vetőgépek, boronák, valamint kitűnő

szőlőmvelési eszközök,

ugyszintén eredeti

„Westfália“ műtrágyaszórógépek,

amerikai Deering-féle általánosan elismert

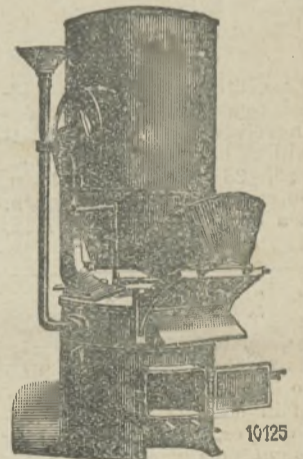
tárcsásboronák, nemkülönben legkitűnőbb

szecskavágó- és répavágó-gépek,

eredeti amerikai „Ohio“ kukorica-

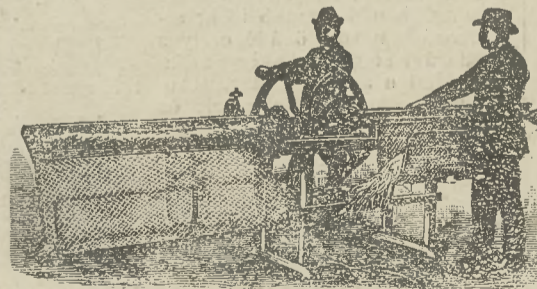
szártépőgépek (Schredder),

Kayser-féle gabona-centrifugák,

Takarmány-füllesztő.

„Spolló“ meszelő- és permetezőgépek, szalmakötél-fonógépek

Szalmakötél-fonógép.

és mindenféle egyéb legelsőrendű gazdasági gépek és eszközök.

A több mint 25 év óta fennálló csak Kis gőzekéket gyártó HEUCKE A. hausneindorfi gőzekegyár tulhevitett (forrógőz) rendszerű gőzeke-készleteit szállítja a magyarországi vezérképviselő:

Komáromvidéki Takarékpénztár r.-t. Komáromban.

NAGYON takarékos szén- és vízfogyasztás. Rendkívüli MUNKAERŐ.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV: Hozzunk mezei gazdaságunk helyes arányokat.

<p>ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:</p> <p>Egész évre 16 kor. Fél évre 8 „ Negyed évre. 4 „</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.</p> <p>Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok“ ingyen mellékletével.</p> <p>A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzandók.</p>	<p>HIRDETÉSEKET</p> <p>a lap kiadóhivatala vesz fel. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Hirdetési mellékletek jutányos árban fogadtatnak el.</p>
---	--	---

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utányomási jog fentartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA.

TELEFON: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — ix.	19
Felvidéki levél. — Bölöny Dénes	21
Ujabb hazai tapasztalatok a tavaszi kalászosok éhínségükről. — Gyárfás József	22
Cseresznye-csonagolás Amerikában	24
Miben nyilvánulnak azon eszközök és módok, melyek alkalmazásával a termésfokozó hatást el lehet érni? — Antalfai Káldy Szücs János	24
Könyvismertetés	26
Kérdések és feleletek	26
Kérdések: Sertések köhögése. M. S. — Mésztrágya helyes alkalmazása. L. A. — Ésparsetta mint a lucerna védnövénye. Z. N. — Gipsztalaj helyes kihasználása. D. M. Feleletek: Herefordshire bikák a benniek feljavitására. B. G. F. — Cudly-coated (göndörszőrű) Lincolnshire-ek keresztezése a mangalicával. B. G. F. — A horjok hizlalása. Káldy Szücs János. — Miképpen trágyázam majomtól távolosó birtokrészemet. Káldy Szücs János. — Védekezés a kukoriczamoly ellen. Kadoosa Gyula. — Értékes hernyók felvétele. Kadoosa Gyula.	27
Hírek	27
Aprók	28

SZEMLE.

(A komisz tél és a falusi élet. — Az állami zárszám. adás. — Az osztrák-magyar bank ex-lexe. — A világ 1910. évi gabonatermése. — A cukortermelés 1910-ben. — Rubinek és a beviteli utalványok. — A malomipar és az agráriusok közeledése. — A juttaiipar és a papirlisztzások. — A román kormány támadása a magyar liszt ellen. — A malomipar körzetei. — Liszt kivitelünk pangása. — Az állattenyésztés budget-je szaporodik. — Állattjárványkimutatás és a huszközvetítők szerénységei. — Argentina és az észak-amerikai Unió hus-trustje.

Alaposan befütyült a gazdáknak az időjárás. Akiknek szerencsájuk volt, jeget fogtak, a kevésbé szerencsések ismét belejutottak a hóval kevert locs-pocsba. Igen rossz utak és tengernyi sár. Az alföldön az utak járhatatlanok. Egy régi tapasztalat azt mondja, míg egy hatalmas bóra (északkeleti) vagy levante (keleti) szél a változó scirocco (délkeleti) és ponente (nyugati) szeleket le nem dögönyözi, mindaddig állandó derült napok és fagyok nem lesznek. Annál vigabban folyik a falukon a kukoricza fosztás, a háziipar, fadaragás stb., ahol az asszony népnek is akad munkája, nem annyira a kéziügyességben, mint inkább a nótázásban és trécelésben. Komisz időben a munka sem folyik oly vigan, még a falusi nép kedélyére is depresszív hat. Hiába a nervozitás korszakát éljük. A mezei munkaszünet beállta után most még be is köszöntött farsang ő felsége. Most vidám és mulat a fiatal-

ság, tánczra perdül nem is annyira falusi piknik-eken, mint inkább a batyubálokon. A mamák szövik leányaik jövőit, de azután sirnak mikor a lagzi tavasszal elérkezik. Annyit fáradoznak míg létre jön a parthie és azután sirnak, hogy ez meg az, az idegen pernahajder elviszi a szép virágszálukat. A rossz időjárás persze még több alkalmat ad a fiataloknak az együttlétre, a rokonság és mamák meg elősegítik az összejöveteleket. Így van ez szegénynél gazdagnál. De a későbbi sirás, az elmaradhatlan.

A számvevőszék 1909-iki munkái megjelentek és ezek nyomán a következőket közöljük: Azon év folyamán az állam összes bevételei (1,750.782,499 korona) az összes kiadásokat (1,721.563,951) összesen 29.218,548 koronával multák fölül. A fölösleg tehát 29 millió korona. De nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy az 1909. év folyamán a kormány a költségvetésen kívül külön törvényes fölhatalmazás alapján 136 millió K értékű koronajáradékkötvényt és állami pénztári jegyet bocsájtott ki és hogy e hitelművelet nélkül az államháztartás összege nem 29 millió fölösleget, hanem 107 millió K deficitet mutatna ki. Mivel a beruházások költsége (200 millió K) mintegy harmadfél millió K-val kevesebb volt, mint a költségvetési elő-

írás, a hitelművelet útján szerzett 136 millió K-át kétségtelenül a folyó kiadások emésztették föl. A vagyonmérleg szerint a magyar állam vagyona 1909 december 31-én 8,154.872,703 korona volt: ezt a vagyont 6,032.893,184 korona adósság terheli, tehát az állam vagyona aktív 2,121.979,519 K erejéig. Az állam vagyona így oszlik meg: ingatlan vagyon: 4,632.140,334 K, hasznos jogok: 477.106,697 K, természetények, anyagok, szerek és eszközök: 549.421,914 K készpénz: 158.258,646 korona, értékpapírok: 317.313,665 K, állami követelések: 679.569,908 K, aktív hátralék készpénzben: 1,340.218,532 K, aktív hátralék értékpapírosokban: 843,604 K.

Belejutottunk az osztrák-magyar bank ex-lexébe, de előreláthatólag soká ez állapot nem fog tartani. Az önálló magyar bankot aligha kapjuk meg, amiért is a megváltozhatatlanba egyelőre bele kell nyugodnunk. A gazdák szempontjából azonban egy kívánatos volna s ez a minimum, amit gazdáink követelhetnek, hogy ne csak kereskedelmi váltók honoráltassanak, hanem az agrárváltók is. Ez immár elmaradhatatlan szükségé is vált.

A földmívelésügyi miniszter kiadta a világ gabonatermésének és a mutatkozó gabona

Előfizetési felhívás

A „GAZDASÁGI LAPOK“

63-ik évfolyamára és annak mellékletére az „ÁLLATTENYÉSZTÉSI ÉS TEJGAZDASÁGI LAPOK“-ra.

(X-ik évfolyam.)

Daczára annak, hogy a lapkiállítási költségek az idén ujabban emelkedtek, mi miatt más szaklapok az előfizetési árat tetemesen felemelték, mi maradunk ezután is a régi árak mellett, — de azzal a megjegyzéssel, hogy semmiféle kedvezményt ezentul adni képesek nem vagyunk.

Előfizetési árak: Egész évre 16 korona. Fél évre 8 korona. Negyedévre 4 korona.

Ajánljuk egyben a lapunk kiadásában megjelenő közkeveltségnek örvendő

Kodolányi-féle Gazdasági Zsebnaptárt,

mely 51-ik évfolyamában jelenik meg, melyet bérmentve 3 K 25 fillérért, utánvétellel 3 korona 45 fillérért küld meg:

a „GAZDASÁGI LAPOK“ kiadóhivatala

Budapest, IV., Múzeum-körút 7.

Megjegyzés. A „Gazdasági Lapok“-ra és a Kodolányi-féle Zsebnaptárra ugyanazon postautalvány használható fel, de kérjük azt aláhuzás és a nem kívántak törlésével megjelölni. Az előfizetés megújítására kérjük lehetőleg a régi czimzalagot fölragasztani a szelvényre. Így az elkönyvelés gyorsabb és hibátlanabb.

==== Saját érdekében kérje =====

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. kerület,
Alkotmány-u. 31. sz.

most megjelent

téli és tavaszi gazdasági anyag árjegyzékét.

Ingyen és bérmentve küldjük!

Ingyen és bérmentve küldjük!

szükségletnek becslésére vonatkozó első füzetét, amelynek adatai nagyobb részükben a külföldi szaktudósítók és a hazai gazdasági tudósítók összeállításai. A füzet megállapításai közül kiemeljük a következőket: Amerika nem aratott olyan gazdagon, mint a múlt évben. Ázsia, Ausztrália és Afrika egyes országaiban jó volt a termés; úgy hasonlóképp Európában sincsen ok panaszra. A termények minősége nem volt kielégítő. 1910-ben sokkal több volt a gabonával bevetett terület, mint 1909-ben. Nagy átlagban számítva az ezidei eredményeket, a termés hátróztottan nem kedvezőtlenebb, mint a múlt évben, hacsak nem annyiban, hogy a termelt gabona minősége ritka helyen kifogástalan. A füzet azután a gabonát exportáló és a bevételre szoruló államok gabonatermését írja le részletesen, a végén pedig az adatokat összesíti. E szerint a világ egész gabonatermése (tengerit is beleértve) 3512·63 millió mm. volt, vagyis 33·99 millió métermázsával több, mint 1909ben. A szükséglet 3449·32 millió métermázsára becsüli a kiadvány az 1909. évi 3321·25 millió métermázsával szemben.

A cukortermelés eredményét a csehek egyesülete most állította össze. A cukortermelés statisztikájából a következőket tudtuk meg: Magyarország és Ausztria a az idén 1.541,800 tonnát termelt (+23·8%). Ebből Magyarország és Bosznia termelése 323,500 tonna (+11·8). Csehországa 730,500 (+41·2). Morvaországé 457,300 (+8·7). A többi európai állam között Oroszország termelése fejlődött a legjobban, mert az idén a tavalyinál 88·2 százalékkal többet termelt. Csak Franciaországban hanyatlott az idei eredmény a tavalyihoz képest 11%-kal. Valamennyi európai cukortermelő állam összes idei termését hozzávetőleg 7.947,000 tonnára becsülik, ami a tavalyihoz arányítva 30·5% többletnek felel meg.

Rubinek Gyula az OMGE igazgatója két nagyhatású cikket írt a múlt héten: Az egyik „a beviteli utalványok rendszere” volt a „Molnárok Lap”-jában, a másikban Sándor Pálnak vágott vissza a „Köztelek”-ben. Előbbinek kimagasló pontja volt, midőn az agrárúramok érvényesüléséről szólt, melyre csak akkor számíthatunk, ha vámbelföldön az importparitás mai 6 kor. 30 fillér vám lefizetése mellett a külföldi buza nyereséggel behozható és bizonyította, hogy a mai börzeárak mellett a mi búzáink a vámparítás alatt áll. Bizonyította, hogy a huszfogyasztás az utóbbi 10 év átlagában 6·53 millió mm., a termelés csak 5·2 millióra, a rozsfogyasztás pedig 1·25 millióval növekedett. Konklúziója végül az, hogy a beviteli utalványok segítségével az alföldi malmok mindig szerezhethetnek be annyi búzát és rozst, amivel az üzemük állandóságát biztosíthatják és kitér arra, hogy a budapesti malmok érdeke az őrlési engedély reaktiválása nem foganatosítható, mely malmok üzemük jövedelmezőségét nem iparukban, hanem a börze-spekulációjukban keresik. Rubinek nézetei teljesen fedik a gazdákat és a mieinket, azért bátorítottunk e helyen ezzel a tárggyal foglalkozni. Sándor Pálhoz intézett szavai is fedik nézeteinket, főleg az, hogy a főváros beugrott az OMKE-nek a husdrágaság ügyében s ahol csak lehet, az agrárius tábor ellen lép fel. Megmondottuk a múlt héten, hogy még az OMKE. vezérét is érheti baleset. A tábor könnyen, mint már látható is, hívei elhagyhatják.

Ha már a „Molnárok Lapja”-nál tartunk, igen érdekes az „Egyről-másról” című rovatában, hogy a malomipar is már „új szövetséges tár-

sunk” ezímen megfujta a béke akcióit, vagyis átlátta, hogy együtt és nem egymás ellen kell küzdenie az agráriusokkal. Csak helyeselnünk kell a közeledés ezen tényét, csak arra bátorokdnánk a malomipar figyelmét felhívni és ez főleg a budapestire vonatkozik, hogy ne börzespekuláción alapuljon munkája, hanem közeledjék a közép- és nagybirtokos osztályhoz, hiszen tudjuk, hogy a kisbirtokos ugyanis a közvetítő kereskedelmet veszi igénybe és direkt uton szerezze be a termelvényeket, mely eljárásával a túlzott börzespekulációnak útját fogja állani, de jobban is fog járni. No de a malmok ne túlzott árat kérjenek a szállítási költségek leple alatt. Megindított békeakciónk ugyálszik, nem hangzott el a pusztá messzeségében.

Végre-valahára a juttaiipar kizsákmányolása ellen Jutassy Ödön t. kollégánk is felszólal és sürgeti a papirzsákok használatát, melyek tiszták és vízhatlanok, szagot át nem eresztenek, nem porzanak, súlyvesztés nem éri a lisztet, olcsók, tetszetősek, sem felületükön hézagokban, sem ránczaikban nem terem bogár, lisztmoly vagy kukac, felesleges a zsákokon liszt-czédula és minden malom saját reklámját és a lisztzámot a papiroszákon viszi tovább. A fő, hogy hosszú vasúti szállítások alkalmával igen jól lehet őket használni. Hjah! Csakhogy eleddig csak Amerikában kaphatók. A minap láttunk egy ismerősünknel, a ki amerikai tárgyak importjával foglalkozik, egyet, ezen lisztpapirzsákból és elmondhatjuk bátran abbéli véleményünket, hogy jobbak és jóval olcsóbbak a juttazsákoknál. Ezeket itthon gyártani kellene, de persze csak akkor, ha olcsó voltak és minőségük meg is felelne az amerikai áraknak és a mi kívánalmainknak.

Ha már ma szemlénkben eltakar a liszt, egy még meg kell említenünk, hogy kibírjuk a román Zacharia egyetemi tanár támadásait és azok tartathatlan voltukat, melyeket Kossutány az orsz. kémia intézet igazgatója leleplezett. Csak sajnós, hogy Zacharia mögött a román kormány áll és újabb támadásra készül. Kibirjuk. Nem harag.

A legújabb hír a malomiparban, hogy főleg a vízi molnárok akcióit indítottak „Körzetek” alakítása szempontjából. Csak azután a rayonirozás ne a gazda zsebeit dézsmálja meg, mint annak idejében a cukorrépa rayonirozása. Létesítésük a gazdák szempontjából nem kívánatos.

A liszt kivitelünk külföldre mindig csökken. 1909-ben az összes 7,080.000 mm. volt. Ausztriára esett 5,994.000 és 245,500 Boszniára. Az 1910-iki 10 hónapi kivitel 4,401.000 mm. volt, ebből vámkülföldre csak 133.600 mm. Még érdekes az is, hogy Canada hogyan szorítja vissza az Északamerikai Uniót az Angol lisztpiacokon. Utóbbi három év alatt 3·5-ről 2·5 és végül 1·7 millió zsákra esett. Canada felhasználta a nagyobb unionális fogyasztást és 527.705 zsákról, angolai exportját 991,000 zsákra emelte. Anglia is ott vásárol ahol olcsóbb; e gyarmata pedig nem drága. A mi finom lisztünk pedig Angolországból mindjobban kiszorítottatik. Kenyér sütés helyett az angolok, mint már több ízben említettük, már csak a finom tészta és sütemények készítéséhez használják. Drágább is; a fuvar a tengeren át is igen drága. Hiányzik Fiumében és Triesztben az, a mit szállítási konkurencziának hívnak és a szállítványozási cégek quasi egyeduralkodók és drágítják a fuvar.

Most, hogy nálunk is napirenden van az argentinai hus behozatalának kérdése, a tárgyra vonatkozó néhány adatot jegyzünk ide: Argentína huskereskedelme és az azzal kapcsolatos husfeldolgozó ipar az utóbbi időben, de általában

20 év óta óriási fejlődést mutat. Míg 1890-ben csak 663 tonna volt annak a fagyasztott marhahusnak a mennyisége és 20.414 a darabszáma az üröknek, a melyeket ugyancsak fagyasztott állapotban kivitték a külföldre, ez az export 1909. évben már 209.435 tonna fagyasztott marhahust, 1222 tonna lehűtött marhahust és 66.495 drb. fagyasztott ürüt tett ki. Az argentinai fagyasztó helyiségeknek ma nagy a jelentőségük. Buenos-Ayres környékén nyolcz ilyen hűtőház van, a melyekbe 31.136,973 papir peso tőke van befektetve. Az évi termés értéke 1909-ben 96½ millió papir peso értéket képviselt. Az üzemekben összesen 5837 munkást foglalkoztatnak és azokban működő gőz- és elektromos hajtógépek 12,424 lóerőt képviselnek.

Érdekes az, hogy az Északamerikai Unió most az argentinai termelőket is bevonni kívánja a huströsztbe, mely hatalmas hálózatával az egész világot elárasztja. Hogy gazdáinknak fogalma legyen, hogy milyen erős annak szervezete leközzöljük az Armour vágóhidjának 1908/09-ik évi jelentését és nyereség kimutatását. Ezen jelentés szerint a részvénytőke 100 millió korona, aktívái 624 millió koronát tesznek ki, bevétele 52·9 millió korona, kiadása 17·25 millió korona, a tiszta haszon 35·65 millió korona, tehát 35·6%.

A hét szenzációja a gazdákra nézve az, hogy az állattenyésztésre ez évre előirányzott 1.400,000 koronányi igen sanyaru többletet a fölmívelési miniszter még az adott viszonyok között is keveselte, úgy hogy a pénzügyminiszter kénytelen volt Serényi gróf kívánságának és a parlamenti felszólalásoknak eleget tenni. 2 millió koronával lett a budget eme tétele megtoldva, ami már valami, de még mindig nem az, amit Ausztria állattenyésztésére évenként áldoz. Ha az előirányzott összegek okosan és helyesen lesznek felhasználva, akkor máris a legközelebbi jövőben hasznát fogjuk e pénzügynek látni. De remélhetőleg nem fog az állam mindent a népies köztenyésztés rizikójára és molochjára áldozni és külföldi tenyészállat bevásárlásra elköltetni, hanem a középbirtokos osztály állattenyésztésének fejlesztésére is fog abból egyet-mást juttatni. Ha az állam miként a lótenyésztés körében az 1 éves méncsikök bevásárlásainál szerződéses viszonyba léphet a tenyésztővel, miért volna ez lehetetlen az állattenyésztés más ágazatainál? Jobb apaállatanyag volna így bevásárolható, mert biztos vevőnél jobb árakra lehet a tenyésztést alapozni és a tenyésztő ezért jobb anyag tartására rendezkedne be. A középbirtoknak felfegyverzésére ime ez volna p. o. mindjárt az egyik sarkalatos mód.

Sajnos, a legutóbbi járvány kimutatás óta az állatbetegségek látkepe nem a legkecsegtetőbb. Így: Lépfene 139, veszettség 184, takonykór 32, ragadós száj- és körömfájás 5829, juhhimlő 100, ivarszervi hólyagos kiütés 9, rühkor 61, bivalyvesz 2, sertésorbáncz 110, sertésvesz 309 községben mutatkozott A száj- és körömfájás még mindig terjedőben van, az utolsó járványkimutatás óta ismét 270 községben lépett fel.

Ezen kimutatás után érhetően, noha tudjuk, hogy a veszteg marhavásár ma a budapesti közvetítők favorite-ja, előttünk egy gazdának a keserve, a ki egy vásárcsarnoki közvetítőhöz küldte tehenét, utóbbi azon praetextus alatt, hogy Budapesten nincs hiány husban, annak kilóját állítólag 60 fillérrel honorálta. Pedig a hus enquete-n a közvetítő urak igen hangosan beszéltek. Követelték a szerb élőállat behozatalt és az argentinai húst. Kérdjük már most a közvetítőktől és husiparosoktól hol rejlik az igazság? Ha elég nagyok a hozatalok és vásárok, minek

RESICZAI ACZÉLEKÉK

Kitűnő szerkezet

Kiváló aczélanyag

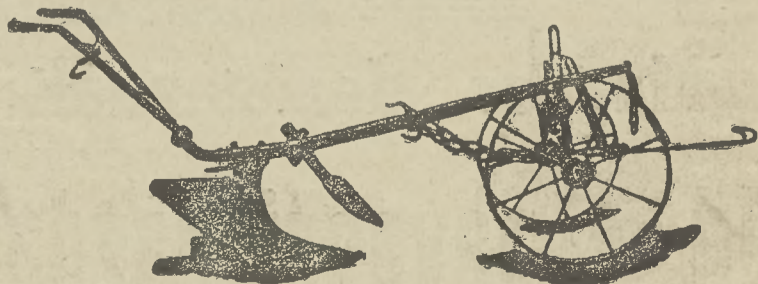
Kevés vonóerő

jellemzik a resiczai talajművelő-eszközöket.

Arjegyzékkel, legolcsóbb ajánlatokkal szívesen szolgálunk.

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, V., Váci-körut 32. szám.

egérmentesség, demonstráció czéljából nem szántattam ki az ősszel, de félek, hogy az egerek más helyről kizavartatván ezt is tönkre teszik, demonstrálván, hogy nem engednek demonstrálni.

Próbálkoztunk védekezni a tifusz bacillusos egérintással, de az eredmény változó volt, egy helyen elpusztult az egér, más helyen nem, pedig a kenyérdarabkákat rövid pár óra alatt felfalták az egerek úgy a szalma csomócskák árnyékából, mint az alagsövek katakombáiból. Végeredmény az, hogy lóherésünk nincs egy csepp sem, luczernásaink jobban ellenállnak az egér invázióknak, de ha ilyen enyhe telünk lesz továbbra is ezek is áldozatul fognak esni. Burgonyában, répában a kár jelentékeny, rétjeink tönkre rágva, rozs vetéseink gyapjában sok, gyökerében kevesebb a kár, buza (későbbi) vetéseinkben az egér kár jelentéktelen. A kerti károkról majd a tél végén lehetne sokat (?) beszélni.

Egy érdekes megfigyelésről azonban be kell számolnom. A tőlünk légirányban 5 kilométernyire levő Tárca völgyben, mely paralell fut a Hernáddal, ugyanazon klíma, ugyanazon talajösszetétel mellett az egérkárnak hire, hamva sincs, pedig csak egy hegylánc lába választja el tőlünk.

Nos! ennyiben számoltam be a határba végbentek és menőkről, kerülünk beljebb, lássuk mi a látni való a majorokban és istállóknak?

Állataink jól éltek ez esztendőben s jól fognak kitelelni is, van répánk, burgonyánk (szeszgyárban lesz feldolgozva), takarmányunk elég. Különös azonban az idén a burgonyánál, hogy az a gőzölőben nem akar szétfőni, a szokottnál sokkal nagyobb nyomás daczára a burgonya teste szivacsos, összeálló marad és így nemcsak több tüzelőanyag felhasználást involvál, hanem sokszor üzemi zavart is okoz a kifuvatásnál a szeszgyárban. Nem tudom nem a gyűrűs betegség okozza-e ezen kalamitást? bárha volt már harmadéve gazdaságunkban gyűrűs betegség s akkor nem tapasztaltunk hasonló abnormitást. Erdélyből is hallani ilyen tárgyú panaszokat. Az óvári növénykörtani állomáshoz szándékunk fordulni a baj okának biológia magyarázatáért.

Pinzgauti tehenészetünk redivivus kezd lenni. E felvidéknek edzettség, igénytelenség, igazás, tejhozom tekintetében annyira megfelelő tehenészetünket a tuberkulózis, majd az egész országnkat meglátogató csapás a hüvelyhurut nagyon megdézsmálta létszám tekintetében, mert a legnagyobb tejhozamu teheneink tuberkulotikusak voltak, majd a hüvelyhurut miatt nagy volt (38%) a meddőség is. Szerencsésen kezdjük már kiheverni mindkét rettenetes bajt, mert van már 20 drb. immunis tehenünk, ezek között nem egy 3500—4000 literes és ezek ivadéka, úgy hogy reményünk van nemcsak az 1903-ban már e fajtnál elért 2462 liter istálló átlagot elérni, de fölözni is.

Vederemó!... ha ugyan tönkre nem teszi a száj- és körömfájás majd megint legkiválóbb állatainkat. Mert a gazdaságban mindig a legjobbat, a legszebbet, a legféltettebbet éri a veszedelem; például a mult héten Botfalun járva a cukorgyári gazdaságban, pinzgauti előhasu üszöket vásárolni, épen akkor mázsáltatta az uradalom széles látóköri igazgatója Schaschetzky Jenő a nálunk lezajlott száj- és körömfájás áldozatait a bécsi mézszárszerekre eladott 4000—5000 literes tejhozamu pinzgauti hizott kolosszus teheneket, amelyeknek tőgye a betegség következtében elromlott és így ki kellett mustrálni. Példának szomorú, de való! Isten őrizzen minden gazdát az ilyen csapástól, pedig kinéz reánk is ilyen veszedelem, mert egyre

szűkebbre szorul körülöttünk a száj- és körömfájás közelebb gyűrűje, már csak 50 kilométernyire van a veszedelem s így elmondhatjuk: „Iam proximus ardet uealegon“

Incendium!... Fülemben cseng kis diák koromból e szó, melyet a debreczeni nagy kollegium tógatus, tüzoltó diákjai kiáltottak be az aula tornakába, mikor megkondult a szomszédban levő kettős tornyu öreg templom Rákóczi harangja, jelezvén, hogy: tűz van! Ég!

Incendium! kiáltom én is e pillanatban, mert a tegnapi magukat rosszul érzett gyönyörű yorkshirei éves süldő koczáink közül ma reggelre egyiknek fekete karácsonya van; — megdőglött — és „nunc venio ad fortissimum!“ sertésvészti konstataált nála állatorvos tanárunk. Tehát: ad arma! Oltóanyagot rendeltünk, s hogy mily eredményt ad? vagy — lesz? min kipróbálni, arról majd beszámolok más alkalommal.

No! de irok már valami kellemesebbet is eme beszámolómban s főleg valami modernebbet. Tavaly, gazdaságunknak u. n. rákospataki, savanyu füvet termő, szűkvölgyében 5 halastavat rendeztettünk be az országos halászati felügyelőség tervei szerint és ellenőrzése mellett, a 2 hold 650 □-ölnyi kiterjedésű elfoglalt terület legalsó tavát, melynek tükörterülete 400 □-öl, tegnap előtt halásztuk le. A f. év áprilisában ebbe betelepített 40 drb 1/4 kg-os pontyivadék, melyek Biharból vétettek: Corchus Béla tejgazdaságából darabonként 44 fillérért, ma 1.7 kg-osak.

Ha számítást csinálunk s tudomásul adom, hogy a lehalászott tó haltermését 2.40 koronával értékesítettük, úgy egy darab hal 4.08 korona értéket képviselt s értékszaporulata minden takarmányozás nélkül 3.64 koronát tesz s a 400 □-ölnyi tóterület (4.08 × 40) 163.20 korona bruttó jövedelmet adott. És hogy gazdaságunk jó auspiciummokkal tekint jövődöbeli halgazdasági új üzemágára, szabadjon erre abból következtetni, hogy a „Köztelek“ karácsonyi számában Landgráf János, orsz. halászati főfelügyelő „Haltermelés szerepe a mezőgazdaságban“ című cikkében azt írja, hogy... „kifogástalanul kezelt tógazdaságokban egy kat. holdon 80—100 kg. pontyot termelnek etetés nélkül...“ — mi pedig (68 × 4) 272 kg-t? Szinte hihetetlen előtem! Mert új haltenyésztő gazda vagyok; ha hibáztam, nem rosszakarathól, hanem járatlan-ságból, tapasztalatlan-ságból történt.

Leszögeztem ide a valót (?), az adatok számait, a többi... mea culpa...

A többi tavakat fokozatosan halásszuk le, hogy mily eredménnyel, azt majd lereferálok más-kor, most csak annyit szögezok itt le, hogy a halastavak földmunkája 1796 koronába került a vizet egy kis hegyi forrás szolgáltatja s betelepített tavasszal: a IV. dik legalsó (most lehalászott) tóba 40 drb 1/4 kg-os ponty, a III-dikba 100 drb 10 dekás (ezek etetve lettek), a II-dikba 30 drb 10 dekás, a I-be 30 drb 10 dekás pontyivadék.

A legfelső tó tulajdonképen viztartány és víz-ülepítő záporok esetére. Tavainkban egyelőre csak haltartást, nevelést fogunk folytatni, később ha látjuk, hogy viz és más viszonyaink megfelelőek úgy tenyésztést is.

Ezt a kis referátát főleg azért foglaltam ide, hogy kedvet csináljak gazdatársaimnak a haltenyésztéshez, melyhez gróf Serényi Béla agilis földmivelésügyi miniszterünk alkalmas területtel bíró gazdáknak, állami támogatásként hajlandó a beruházási költség egy részét és több éven át a halasításhoz megkívántató halanyagot díjtalanul a földmivelési tárca terhére átvállalni.

Nemcsak időjárásunk változott meg, hanem

égboltunk csillagai is, a Halley letűnt... szóval „más csillagok járnak!“... Denique censeo... Felvirrad még valaha a friznek is, mely fajta ez évben 28 kg. sajtot adott darabonként s melyet nem teliverben, de keresztező anyagul, hogy mily eredménnyel lehet használni, hivatkozom az „Állattenyésztés és Tejgazdasági Lapok“ karácsonyi számában „Keresztezzünk raczkát frizzel“ című cikkre.

Nagyon köszönöm kedves Szerkesztő Ur szives türelmét és engedelmet, hogy megengedett ennyit összeikálnom, kívánok Önnek s minden gazdatársamnak boldog új esztendőt!

Bölyny Dénes.

Újabb hazai tapasztalatok a tavaszi kalászosok chilisalétrom trágyázásáról.

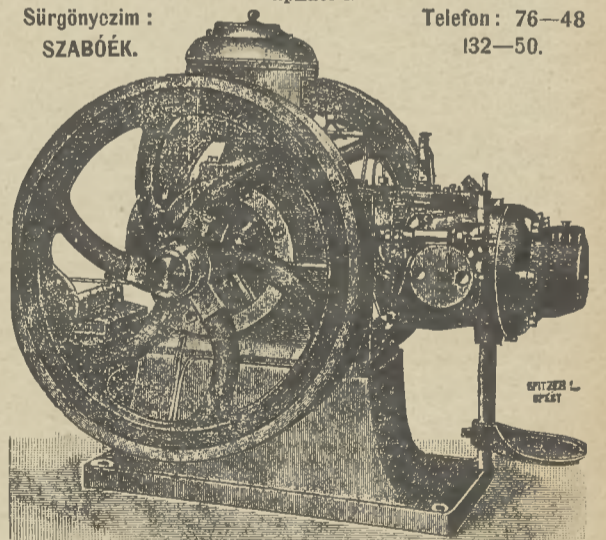
A műtrágyák alkalmazása hazánkban évről-évre jobban terjed; különösen terjed a foszfor-savtrágyáknak, első sorban a szuperfoszfátnak használata és pedig oly mértékben, hogy hozzá viszonyítva a többi műtrágyának alkalmazása csekélynek mondható. Különösen a chilisalétrom használatától fázik a magyar gazda, a minek több oka van: a chilisalétrom magas árán kívül az ejti a gazdát a chilisalétrom alkalmazásánál gondolkodóba, hogy a chilisalétrom hatása a mi kontinentális klímánk alatt nagyon is kétes, néha még káros is, másrészt a legtöbb gazda fél attól is, hogy a chilisalétrom késlelteti az érést és azonkívül a termés minőségére is káros befolyással van. Így azután, ha már alkalmazzák valamely gazdaságban a chilisalétromot, azt még leginkább csak a cukorrépánál teszik az első fejlődés határos előmozdítására, ellenben kalászosoknál csak kivételesen adják, leginkább fejtrágyának és pedig gyenge ösziék felsegélyezésére; de hogy tavaszi kalászosok, árpa vagy zab alá adnának valahol rendszeresen chilisalétromot, arról nem igen hallhatni, annál kevésbbé, mert el van terjedve az a nézet, hogy a tavaszi kalászosok nem igen hálálják meg még a szuperfoszfátot sem, még ha az a kellő eloszlódás miatt a talajban össze, vagy télen át szórattott is ki. Tapasztalatból tudva a legtöbb gazda azt, hogy az árpa

BOLINDER nyersolajmotorok nyersolajlokomobilok

osak
SZABÓ EMIL ÉS TÁRSA cégénél
Budapest, VI. Teréz-körút 46/L. G.
kaphatók.

Sürgöncyzim:
SZABÓÉK.

Telefon: 76—48
132—50.

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

CASE 110 és 75 HP nagyságban

minden irányban vezető helyen állnak.

Ideális munka! Minimális befektetés — maximális hozam. Ideális munka!

Winnipeg-i 1910. évi nemzetközi ekeversenyen
amerikai gőzekék 3 Case indult — 3 Case győzött!

Uezérképviselet: Hahn Arthur és Társai, Budapest, VIII., Üllői-ut 52g.

vagy zab nem nagyon reagál a szuperfoszfátra, nem is igen adja azt alájuk közvetlenül, hanem inkább az elővetemény alá adja a szuperfoszfátot és az utóhatásra bizza az árpa és zab termés-emelkedését.

Hogy a tavaszi kalászosok, főleg a könnyen felvehető táplálóanyagokat igénylő árpa nem reagálnak a szuperfoszfátra mindig megfelelően, annak igen sok esetben azonban az az oka, hogy nem áll egyszersmind elegendő könnyen felvehető nitrogén is rendelkezésükre. Erre mutat

legalább a következő kísérletek eredménye, mely kísérleteket az *Orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás* gyakorlati gazdák belevonásával 1908 és 1909 években árpa alá végzett, kat.-holdankint 200 kg. szuperfoszfátot egymagában és kombináltan 60 kg. chilisalétrommal kipróbálva. A szuperfoszfát ősszel, illetve a tél folyamán, a chilisalétrom közvetlenül vetés előtt szórattott ki. 1908. évben 53, 1909. évben pedig 58 kísérlet adataiból vétekett a következő számok.

Az árpa kat.-holdankinti szemtermését:

	1908. évben		1909. évben	
	a szuperfoszfát	a szuperfoszfát + chilisalétrom	a szuperfoszfát	a szuperfoszfát + chilisalétrom
nem fokozta a kísérleteknek	43 %-ánál	15 %-ánál	22 %-ánál	9 %-ánál
fokozta 50-100 kg.-ig a kísérleteknek	19 " "	19 " "	17 " "	7 " "
" 100-200 " " "	34 " "	23 " "	26 " "	14 " "
" 200-500 " " "	4 " "	43 " "	33 " "	51 " "
" 500 kg.-on felül " "	—	—	2 " "	19 " "

Ezen összeállításból két dolog tűnik ki egész határozottsággal: az egyik az, hogy a chilisalétrommal kombinált szuperfoszfátadás jóval nagyobb termésfokozó hatást fejtett ki, mint a szuperfoszfát egymagában, a másik pedig az, hogy 1909. évben a műtrágyázás jóval hatékonyabbnak bizonyult, mint 1908. évben, a mi csakis arra vezethető vissza, hogy az 1909. évi időjárás sokkal inkább kedvezett az árpa fejlődésének és

termésének és ezzel együtt a műtrágya érvényesülésének, mint a száraz 1908. év.

Természetesen a szuperfoszfát és chilisalétrom együttes alkalmazása nagyon felszökteti a trágyázás költségeit, de hogy a drágább trágyázás gyakran nagyobb jövedelmet szolgáltat mint az olcsóbb, azt a következő adatok bizonyítják:

A kat.-holdankinti jövedelem volt:

	1908. évben		1909. évben	
	a szuperfoszfát	a szuperfoszfát + chilisalétrom	a szuperfoszfát	a szuperfoszfát + chilisalétrom
10 koronáig a kísérleteknek	36 %-ánál	17 %-ánál	13 %-ánál	12 %-ánál
10-20 " " "	9 " "	17 " "	17 " "	16 " "
20-30 " " "	6 " "	9 " "	8 " "	16 " "
30-50 " " "	—	6 " "	9 " "	10 " "
50-70 " " "	—	—	3 " "	7 " "
70-100 " " "	—	—	—	5 " "
volt tehát jövedelem a kísérleteknek:	51 %-ánál	49 %-ánál	50 %-ánál	66 %-ánál

A szóban forgó kísérletek részletesen a Kísérletiügyi Közlemények 1909. és 1910. évfolyamában ismertettek és azért a jövedelmezőség taglalásánál nem akarunk itt tovább időzni, csak annyit kívánunk még felemlíteni, hogy a fenti jövedelmezőség elbírálásánál szem előtt kell tartani azt, hogy az egész 200 kg. szuperfoszfát iratott az árpa terhére, holott ennyi szuperfoszfát után méltán utóhatás is várható.

Hogy a chilisalétrommal kapcsolatosan adott szuperfoszfát jóval több termésemelkedést és jövedelmet képes — átlagban beszélve — eredményezni, mint a szuperfoszfát egymagában, noha a trágyázás költsége a chilisalétrom belevonásával jóformán megkétszereződik, azt bizonyítják az 1909. évi az árpához hasonló tervezettel végzett zabműtrágyázási kísérletek is. 49 kísérlet közül a kat.-holdankinti szemtermést

A szuperfoszfát + chilisalétrom nemcsak a termést, de a jövedelmezőséget is jobban fokozta, mint az egymagában adott szuperfoszfát. Volt ugyanis a kat.-holdankinti jövedelem:

	a szuperfoszfát	a szuperfoszfát + chilisalétrom
	u t á n	
10 koronáig a kísérleteknek	18 %-ánál	12 %-ánál
10-20 koronáig a kísérleteknek	4 " "	16 " "
20-30 koronáig a kísérleteknek	10 " "	12 " "
30-50 koronáig a kísérleteknek	4 " "	8 " "
50 koronán felül a kísérleteknek	2 " "	6 " "
volt tehát jövedelem a kísérleteknek:	38 %-ánál	54 %-ánál

	a szuperfoszfát	a szuperfoszfát + chilisalétrom
nem fokozta a kísérleteknek	36 %-ánál	12 %-ánál
fokozta 50-100 kg.-mal a kísérleteknek	22 " "	12 " "
fokozta 100-200 kg.-mal a kísérleteknek	28 " "	26 " "
fokozta 200-250 kg.-mal a kísérleteknek	14 " "	44 " "
fokozta 500 kg.-on felül a kísérleteknek	—	6 " "

	az 1908. évi	az 1909. évi	az 1909. évi
	árpa kísérleteknél	zabkísérleteknél	zabkísérleteknél
az egymagában adott szuperfoszfát siettette az érést a kísérleteknek	21 %-ánál	28 %-ánál	12 %-ánál
késletette az érést a kísérleteknek	5 " "	7 " "	3 " "
a szuperfoszfát + chilisalétrom siettet'e az érést a kísérleteknek	36 %-ánál	34 %-ánál	17.5 %-ánál
késletette az érést a kísérleteknek	9 " "	14 " "	5.5 " "

Hogy az árpának, vagy a zabnak nyújtott szuperfoszfát igen gyakran azért nem hat eléggé, mert az érvényesüléséhez szükséges könnyen felvehető nitrogénből nem áll elegendő rendelkezésre, arra a szóbanforgó kísérletekből elég példát hozhatunk fel. Így az 1908. évi árpakísérletekből felhozhatjuk a következőket példának arra, hogy ott a szuperfoszfát egymagában távolról sem hatott úgy, mint chilisalétrommal kombináltan:

a kísérlet helye	kat. holdankénti szemterméstöbblet a trágyázatlannal szemben kg-ban a	
	a szuperfoszfátos	a szuperfoszfát + chilisalétromos
parcellán		
Pta Kőrös	—	228
Nagyszombat	120	210
Poroszká	123	246
Nádszeg	33	149
Kéménd	37	157
Kőhidgyarmat	28	219
Rábatamási	104	220
Peresznye	118	278
Farád	113	213
Répcseszemere	135	302
Fülöp-major	35	120
Réde	141	249
Séjtör	80	210
Zalacsány	128	208
Szentjózseftanya	10	220
Gyöngyöstarján	75	218
Aszód	114	206
Turterebes	54	268
Pta Gyócs	140	263
Pta Porgány	128	220
Mezőmehes	128	208
stb.		

Még igen sok ilyen példát hozhatnánk fel árpára, de zabra is, azonban már a fenti esetek is eléggé bizonyítják, hogy érdemes a tavaszi kalászosok műtrágyázásánál a chilisalétromra is gondolni, azaz a szuperfoszfát mellett a chilisalétrommal is tenni próbákat. Ha ugyanis a fenti gazdaságokban csak a szuperfoszfáttal végeztetett volna a kísérlet, a kísérletezők jó része nem lett volna meglegedve az eredményrel és hamar készen lett volna azzal az itélettel, hogy a szuperfoszfátra a tavaszi kalászosok nem reagálnak eléggé, holott csak a könnyen felvehető nitrogén hiányzott a szuperfoszfát érvényesüléséhez.

Azt látjuk tehát a gyakorlati gazdák által beszolgáltatott adatokból, hogy a drága chilisalétrom tavaszi kalászosoknál is érvényesülhet alkalmas viszonyok közt; de a mi a gazdáinkat még visszatartja a chilisalétrom alkalmazásától, az a félelem attól, hogy a chilisalétrom a kalászosoknál az érést késlelteti. Bár tagadhatatlan, hogy az egyoldaluan, vagy tulságos nagy adagban alkalmazott chilisalétromozás az érést késleltetheti, a szóban forgó kísérletek azt mutatták ki, hogy az esetben, ha a szuperfoszfáttal kapcsolatosan, mérsékelt mennyiségben adott chilisalétrom gyakorol már befolyást az érésre, az inkább siettető, mint késleltető szokott lenni. Így a kísérletező gazdák bemondása szerint:

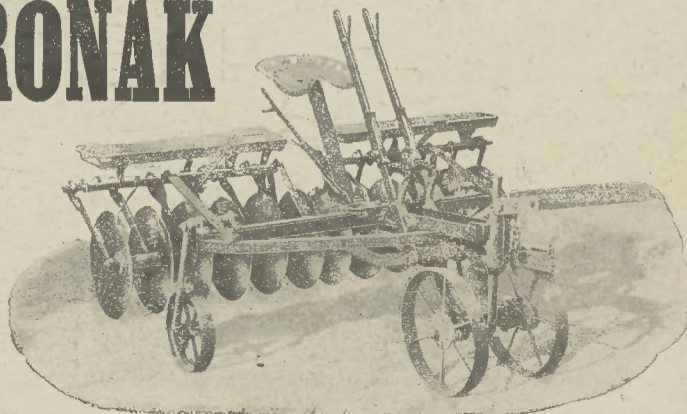
Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁK

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. **A tavaszi szántásokra** a legújabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY, Budapest, V., Váci-ut 98.

vagyis e kísérletek tanúsága szerint a szuperfoszfát sem sietteti mindig az érést, mint általában hiszik, hanem néha — de csak kivételesen! — azt késlelteti is, és ha a szuperfoszfát + chilisalétrom majdnem megegyezően annyi esetben késlelteti az érést, mint a szuperfoszfát egymagában, ezzel szemben jóval többször sietteti a beérést, mint az egymagában adott szuperfoszfát.

A nagy kísérleti anyagból egész biztonsággal ki volt hüvelyezhető az is, hogy mikor késlelteti a chilisalétrom az érést: vagy akkor, ha keleténél több adatik belőle, illetve ha a talaj amúgy is buja, vagy ha nem sokat adunk is belőle, de azt elkésve adjuk, vagy ha idejében adjuk is, de az száraz időben nem jut azonnal érvényre, hanem elkésve oly időben jön oldásba és készíti a növényt új fejlődésre, mikor arra már nincs szükség.

Mások ismét azért nem mernek kalászos, főleg árpa alá chilisalétromot adni, mert attól tartanak, hogy az a szemtermés minőségét rontja. A szóban forgó, de az állomásnak régebbi kísérletei is kétségtelenül kimutatták azonban azt,

az is, hogy buja és tevékeny — azaz könnyen felvehető nitrogént eleget előállító — talajon a chilisalétromtól előnyös hatást nem várhatunk; de nagyon érdekes jelenség, hogy a chilisalétrom mégis érvényesülhet olyan egyébként szerves nitrogénben nem szegény talajokon is akkor, ha azok nem eléggé tevékenyek, vagy ha tavasszal bennük a nitrifikáció nem indul meg elég korán és elég erélyvel; azaz az esetben, ha a talajba a nyers nitrogén nem alakul át kellő arányokban és időben könnyen felvehető nitrogénné, még a szerves nitrogénben gazdag talajokon is a kora tavasszal nyújtott chilisalétrom hatékony lehet.

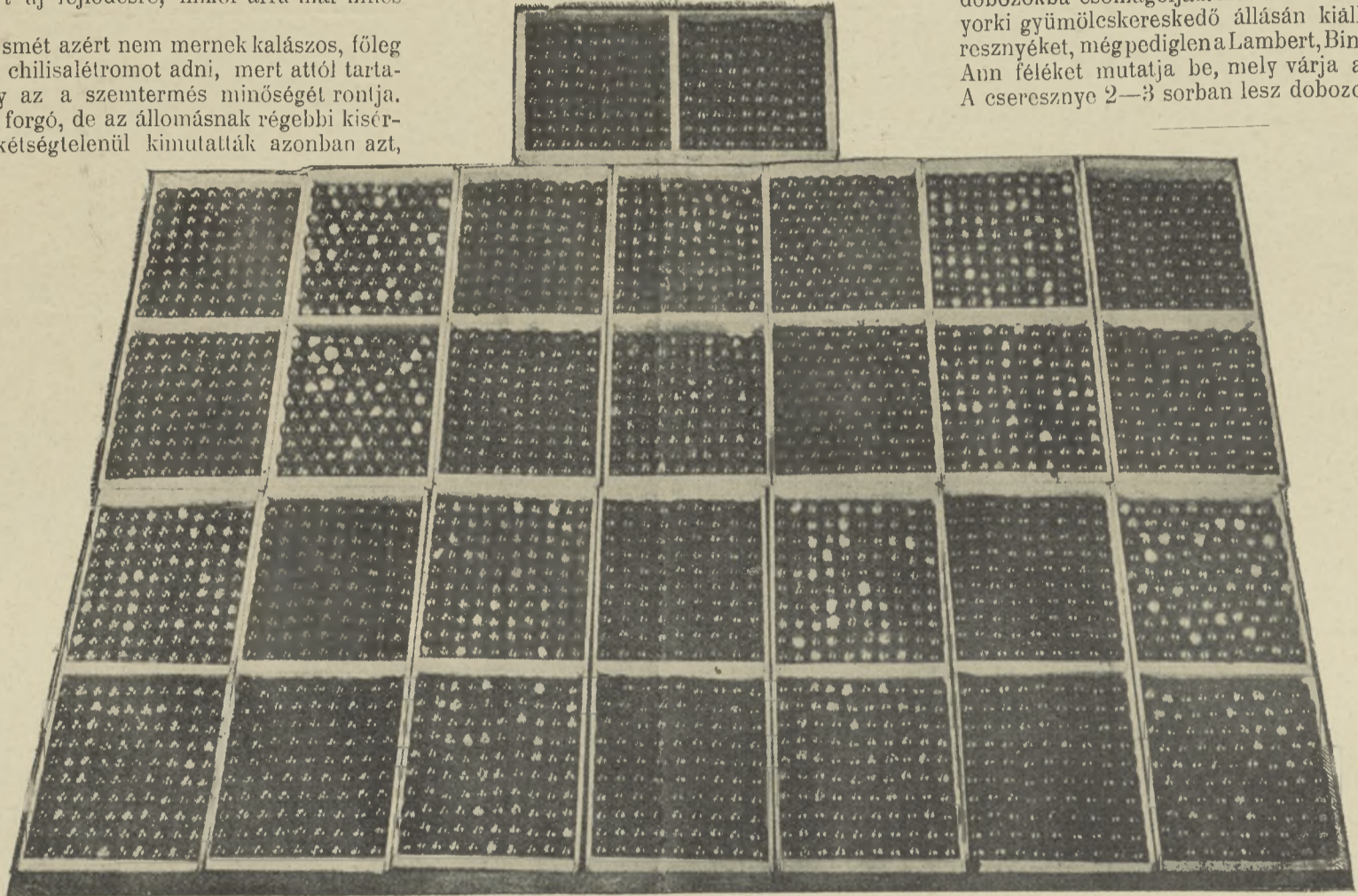
Hogy kellő nedvesség nélkül a chilisalétromozás nem érvényesülhet, az nagyon természetes; ha nagyon száraz a kitavaszkodás, vagy ha a ta-

szem előtt kell mindig tartani azt, hogy a chilisalétromot alapos kísérletezés nyomán és kellő körültekintéssel szabad csak használni, ha sikerrelenségektől meg akarjuk magunkat óvni, már csak azért is, mert a chilisalétrom drága és hatása rövid ideig tartó.

Gyárfás József.

Cseresznyecsomagolás Amerikában.

Amerikában a gyümölcs csomagolására igen nagy súlyt fektetnek. A nagy távolságok, a hosszú szállítás minden élelmiszer szállító gyorsvonat daczára ki kell a milliárdörök és a populáció kényes igényeit elégíteni. A cseresznyét, főleg a finomabb fajtákat ott és az exquisite válogatott gyümölcsét, miként nálunk az ananas epert, fadobozokba csomagolják. Mai ábránk is egy new-yorki gyümölcskereskedő állásán kiállított cseresznyeket, mégpediglen a Lambert, Bing és Royal Ann féléket mutatja be, mely várja a vevőket. A cseresznye 2—3 sorban lesz dobozolva.

7. ábra. Lambert, Bing és Royal Ann cseresznye félék amerikai csomagolása.

hogy a műtrágyáknak valami lényeges közvetlen hatása a szemtermés minőségére nincsen, sőt az időjárástól sokkal nagyobb mértékben függ a termés minősége, mint a műtrágyázástól. A chilisalétrom kivételesen indirekte azonban úgy ronthatja a minőséget, ha megdőlést idéz elő, vagy az érést nagyon késlelteti.

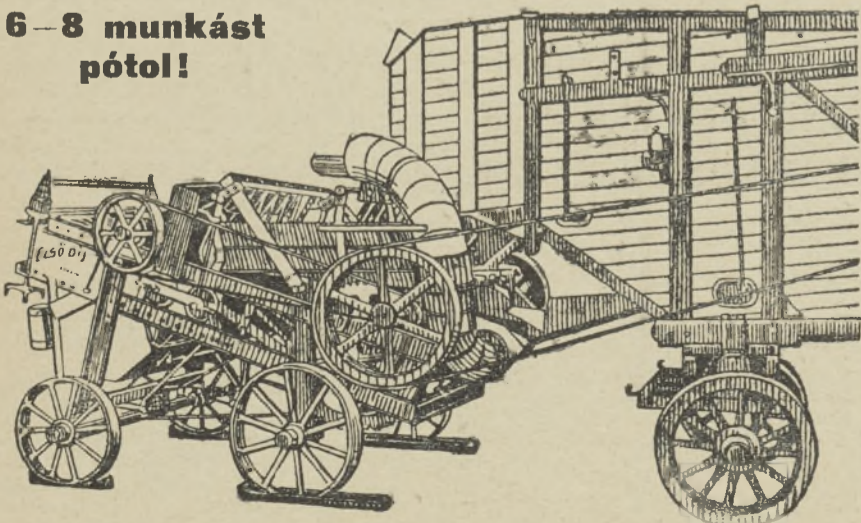
Kitűnt ezen és hasonló kísérletekből az is, hogy hazánkban csak jóval kisebb chilisalétrom adagoktól várható hatás, mint a mekkora adagokat a csapadék dolgában jobban álló nyugaton szoktak alkalmazni, úgy hogy nagyjában hazánkban kat. holdankint 60—80 kg. adagok kalászosok alá már maximálisoknak tekinthetők; nagyon természetes, hogy a chilisalétrom csakis foszfor-savban és káliumban elég gazdag, illetve gazdagított talajon juthat érvényre, a mint természetes

vasz eleje nagyon száraznak ígérkezik, nagyon meggondolandó a chilisalétrom alkalmazása a tavaszi kalászosok alá. Szárazságra hajló viszonyok közt egyáltalában legezészerűbb a talajból hiányzó nitrogént szerves trágyákkal és pillangós növények termelésével pótolni első sorban és ezek azután nyulni a nitrogénműtrágyákhoz, ha ezek a nitrogénforrások elégteleneknek bizonyulnak. De hogy alkalmas viszonyok közt és helyesen adva, a chilisalétrom a tavaszi kalászosoknál még hazánkban is figyelembe jöhet, azt a kísérletezők nyilatkozatai eléggé bizonyítják. De ha nitrogénműtrágyázásra reagáló talajokon e kísérletek tanúsága szerint érdemes még a tavaszi kalászosoknál is a nitrogénműtrágyázást az eddiginél nagyobb figyelemben részesíteni, főleg ott, hol szuperfoszfátot is alkalmaznak, másrészt

Miben nyilvánulnak azon eszközök és módok, melyek alkalmazásával a termésközelítő hatást el lehet érni?

A nap-nap után fokozódó szükség és kényszer folytán minden ember, minden gazda, kereskedő, iparos, technikus, mérnök stb. arra törekszik, azon gondolkodik, miképp tudna a meglévőnél tökéletesebbet, jobbat és mégis olcsóbban produkálni. Ezen társadalmi inger, ambíció szüli aztán a számtalan felfedezéseket minden téren. Haladunk is rohamosan majdnem minden szakma, mesterség terén. Noha hazai mezőgazdasági kulturánk az elmúlt 10 év alatt sokat fejlődött, el lehet mégis mondani, hogy 30 év óta nem tett olyan haladást, mint ezen utolsó pár év alatt, amióta a Campbell elmélet közismertté lett.

6—8 munkást pótol!

WELGER-féle szabáldalmazott

szalmapréselevátor (kazalozó)

az egyedüli, mely minden emberi segítség nélkül teljesen önműködően köté is. — Bálok nagysága szabályozható!

Alkalmazható minden gyártmányú cséplőhöz, anélkül, hogy az eddiginél erősebb mozgony válnék szükségessé.

Elpusztíthatlan tartóssága, feltétlenül megbízható, háládatos szerszám. Kizárólagos gyártója és egyedüli elárúsítója hazánkban és a Balkánon az

Első Magyar Gazdasági Gépgyár r.-t.

Budapest, VI., Váci-ut 19.

Tessék prospektust kérni.

Nagy uradalmakban kívánatra díjmentesen bemutatjuk.

Mondhatnók ő volt a mezőgazdaság megváltója, habár tanai a mi égalj- és talajviszonyainkhoz zsinórmértékül el nem fogadhatók. Mégis ő adott új erőt, vérkeringést testünkbe s nyitotta meg a haladás lehetőségének kapuját. Immár minden intelligens gazda tisztában van vele, mit miért és hogyan kell alkalmazni a biztos termés elérése érdekében, sőt annak fokozása tekintetében is. De jelen soraimmal nem Campbellról akarok dicsőímszt énekelni; elénekeltém én már az ő nótáját érdeme szerint számtalanszor. Jelen soraimmal több olyan elfogadott, vagy kísérletezés tárgyát képező faktumról fogok elmélkedni, melyek a termés hozamot hivatva vannak és lesznek fokozni, már t. i. szaktekintélyek kísérlete, véleménye szerint. Csak azon csodálkozom, hogy még mindig 6—7 q. átlag buzatermése van az országnak, holott ha csak a fele is igaz volna, a mit szaklapokba nap-nap után közölnek, legalább is 12—15 q. országos átlag termésnek kellene lenni. Igaz, a kísérletek uradalmi produktumok, de olyan uradalmat se ismerem, a hol 14—15 q. átlag termés volna búzából, érte a 10 éves átlagot. Már pedig ha a szuperfoszfát q-ja 150—200 kg-mot, a chilisalétrom 50 kg-ként 80—100 kg-mot, a Demschinsky-féle sorosvetés 200—300 kg., az altalaj tömörítő 100—200 kg-mot, a tárcsásborona 100—150 kg-mot ad s a selektált jó vetőmag 2—3 q-ával emeli a szemtermést, akkor ha valamely gazda a felsorolt eszközök és módok felét alkalmazza is, minimum 4—5 q-vel fokozza a termést; ha pedig minden módot alkalmaz, az esetben 9—10 q-vel kellene emelkednie a termés átlagának. Vagyis, a hol eddig csak 8—10 q. buzatermés volt, ott ezen túl 18—20 q-nak kellene lennie. Az a különös, hogy ezen körülményre eddig senki sem lett figyelmes. Noha én, midőn a műtrágyázást megkezdtem, bámulatra méltó eredményeket értem el az első években úgy buza, de különösen repcével, de a mint az összes táblákon keresztül mentem a szuperfoszfáttal, többé nem volt oly szembetűnő a különbség trágyás és nem trágyás között. Már egy éve feltűnt nekem a számtalan féle kísérlet folytán kimutatott termés többlet s magam már azt hittem, mindenki túl fog szárnyalni termésfokozó titkaival s megteremtik a 16 q-ás biztos termés alapját s ime az idén kevés olyan gazda van, ki 10 q-ás átlag buzatermést bírna kimutatni. De ha ilyet tud is, de tiszta jövedelem tekintetében alig hiszem, hogy annyit bírna kimutatni, mint ezen sorok szerény írója (ugyanis a bevetett buzaterület holdján 160 korona volt a tisztahozam). Ennek a kulcsa azonban még üzleti titok. Ugyanis a termésátlag fokozása még nem jelenti egyszers-mint a tisztahozadék emelkedését is. Megesik, hogy egy 12 q-ás átlagos termést produkáló gazdaságnak jóval kevesebb a tisztahozadéka, mint egy másiknak, a hol pedig csak 9—10 q. az átlag szemtermés. A kézi erő sikeres, okszerű kihasználása, nem különben ezzel kapcsolatban az igáserő is, olyan kellék, mely gyakorlatot, tudást kíván. A munka vezetésére nagy tudású, gyakorlati érzékkel bíró, olyan intelligens ember kell, ki maga legalább is jobban érti a munkánál a végzendő bármely gazdasági munkát. A gazdatisztnek nem az irodában, hanem a mezőn a helye télen, nyáron. Az irodai munkát végezze el az irtók.

Nos tehát elértünk ahoz a problémához, hogy a számtalan kísérlet alapján kimutatott termés többletnek minő hitelt tulajdonítsunk? Szerény nézetem az, hogy azok legnagyobb részben a képzelődés szüleményei. De lehetnek tévedésen alapuló tények is. Mert hiszen a kísérleteket legtöbb helyen a béresgazda végzi, ki kedveskedni akárván urának, ha nem is téved, arra törekszik, hogy a kísérlet minél fényesebben sikerüljön,

tehát vagy az aratásnál, vagy a behordásnál, vagy pedig a cséplésnél részrehajlóan jár el, magyaráz mondva, megszaporítja azon részt, melynek hivatása többet teremni s így a tiszt vagy tulajdonos jóhiszeműleg közli az eredményeket. Persze vannak kivételek, a hol precíz hajtatik a kísérlet végre. De ha — mint fennebb jelzem — a felsorolt kísérletek tényleg mind valók volnának, akkor az *amerikai kísérletek eltörpülnének a mienk mellett s az országos vagy uradalmi termést 16—20 q emelnék.* Tény azonban, hogy az időjárás, a talaj- és éghajlati viszonyok szerint egyik évben az egyik, másiban a másik mutat fel eredményt. Egyenlő szisztémát, receptet tehát felállítani még ugyan azon gazdaságban se lehet, se szabad. A talaj és a növény fejlődése közben irányt ad a gazdának minő ápolást kíván. A gyakorlati érzékkel bíró gazda tudja is, mikor minő segítséget adjon a fejlődő növénynek, minőt a learatott területnek és minőt a további szántásnak a vetésig, hogy a talajt olyan fizikai állapotban tartsa, a minőben a baktérium flóra, a salétrom nitrifikáló baktériumok képződni képesek és szaporodni bírnak.

De lássuk a már közölt kísérletek eredményét speciális sorrendben.

1. *Demtschinsky-féle barázdás, vagy sülyesztett vetési mód.* Ez nem egyéb, mint a vetőcsoroszja elé tett barázdahúzó nyomába való vetési mód, mely szerint a mag betakarás után is még 6—10 centiméterrel mélyebben fekszik a feltalaj színénél. Ezen munka sikeres kivitelére feltétlen elaprózott talaj, magágy kívánatos, mert egyébként egyik barázdából a másikba hull, gurul a göröngy. A sortávolság 18—20 cm-nél nem lehet kevesebb. Vetőmag 60—70 liter kt. holdanként. Ezen vetésnek helye és sikere lehet vályog vagy agyag talajon is, ha nincs tulságos csapadék s ha az úgy oszlik meg, hogy nyáron nem több 20—25 mm-nél egyszerre és ősszel vagy télen 15 mm-nél. Ellen esetben a víz a barázdákban összegyűlemlik s a növény benne megfullad, gyökérzete rothadásnak indul, mert nem kap levegőt. Tehát olyan éghajlatra való a hol nincs sok őszi- és tavaszi csapadék. Viszont, ha szárazság éri, május—júniusban, miután tavasszal a barázdákat keresztbe boronálni kell, hogy a tövekhez friss föld kerüljön, hogy mint egy töltötetés szerű porhanyó föld legyen körülötte, már ezen munka keresztülvitele is problematikus, mert könnyen betakarja az egész növényt, úgy hogy alatta az elsárgul, megfullad. De ha ez nem történik meg, a mi csak homok, vagy humuszgazdag talajoknál lehetséges, miután a töltötetés új gyökér képződést idéz elő s miután tavasszal a talaj felül mindig elég nedves s minthogy a legfelső talajrétegben a vegyi bomlás fokozottabb először, mert itt több a szerves anyag, illetve több felvehető tápanyag van feloldva, másodszer több a szén-sav, nagyobb az oxidáció; a növény az alsó gyökérzet után alig táplálkozáván, azok elsatnyulnak. Ha most jön egy 2—3 hetes száraz idő, vagy ha csak 10—15 napos is, a felsőtalajréteg kiszárad, megcserepesedik s így a növény ezen rétegben lévő gyökérzetének nincs sem elegendő levegője, de nincs különösen nedvessége ahoz, hogy a megkezdett buja táplálkozást folytathassa, rohamosan visszaesik s ép akkor, amidőn a legfontosabb részét a kalászt volna hivatva fejleszteni. Ilyen növénynek van sok szalmája és kevés apadt szeme. Persze 10 esetben egyszer sikerülhet, ha az eső kommandóra jön és kommandóra csak annyi esik egyszerre, amennyi ezen növényre kívánatos. Ami a kevés vetőmagot illeti, én soros, mélyített művelés nélkül sem vettem többet a múlt évben 60 ezernél és mégis 10 q átlag búza termésem

volt. Ezen érveimmel nem egyedül állok. Kerpely Kálmán is ilyen forma bírálatot tett reá.

2. *Soros műtrágyázás.* A sok kísérletekből nem lehet tisztába jönni, mert egyik helyen fokozta a termést, másik helyen nem, vagy egyenlő volt a szórva vetett műtrágyázással. Ha egyenlő vele, akkor van értelme, mert a sorosvetésnél kevesebb műtrágya kell. De nem értem hogy lehet e felett vitatkozni? Hiszen minden szaktanár, minden intelligens gazda a műtrágyák elszórását a vetés előtt legalább pár héttel feltétlen kívánatosnak, indokoltan mondja; ezt elismerte, megindokolta a tudományos vizsgálat ép úgy, mint a tudományosan megejtett gyakorlat, sőt annál nagyobb a határfoka, minél tovább maradt a talaj felszínén, hol érintkezése a napheve, világosság, levegő és szén-savval, csapadékkal folyton oxidálhatik, sőt szerény megfigyelésem alapján minél huzamosabban marad a talaj felületén, annál több nitrogént is absorbeál a levegő szabad nitrogénjéből. Ezen állítást sokan kétségbe vonják, pedig én fentartom állításom lehetőségét és kérem a kételkedőket ezen állításom megejtésére.

A sortrágyázás folytán elért egy-egy eredmény csak a véletlenkövetkezménye. Ha sok a csapadék, akkor a kikelt növény gyökérzetének bőven oldja fel a táplálékot s forszirozza erős gyökérzet hajtatásra. Később, mire a kalász fejlődés idejére elérkezik s nincs elég csapadék sem foszfor-sav, mert hiszen azt fejlődése elején feldolgozta, mert egyszerre lesz neki feltalálva; reakció áll be, miután víznélkül az erős gyökérzet sem képes táplálkozni nyerstápanyagból, mint aminőbe jut a sortrágyázás folytán. Másrészt ha utána ismét nem trágyázunk a következő növény alá, nem is fog utóhatást kifejteni. Míg ellenben a szórva vetésnél még a 3-ik évben is van némi termésfokozó ereje.

3. *A szántóréteg tömörítővel elért eredmények.* Ezen talajművelő eszköz termésfokozó hatásáról többen beszámoltak, Kerpely Kálmán is ezek közül termés többletet mutatott ki, de különösen Fecchtig báró emelte ki annak legfényesebb sikerét. Bár annak idején a jelzett vérmes reményeket kimutatott „eredményekkel“ nem értettem és értek egyet, újból helyén valónak tartom ezen eszközről is némi felvilágosítással szolgálni azon tisztelt gazdáknak, kik még gyakorlatilag nem foglalkoztak vele. Mindenek előtt jelezniem kell, hogy ezen készüléknek csak homok, vagy kevésbé agyagos homok és humuszgazdag talajon van helye, hol a főczél, hogy a talaj légjárhatósága csökkentsessék. Lehet ugyan agyagon is néha sikere, de csak olyan időviszonyok mellett, midőn ősszel és tavasszal kevés a csapadék. Pl. aki az idén használta őszi alá s kapott annyi esőt mint a mi vidékünk november hóban (nálunk nov. 1—15-ig 90 milliméteren felüli eső volt) az ugyan nem fog annyit aratni, mint a ki nem használta, mert ugyis úgy megvan tömődve a vetés, ha hó nélküli fagyunk lesz a télen, a vetések nagy része kifagy a szikes és agyagtalajon. A tömörített pedig fokozottabban van ezen veszedelemnek kitéve. De ha esetleg ki nem is fagy a tavasszal, ha egy kis szárazság lesz, kőkeményé válik a talaj felülete, hova sem a meleg, sem a csapadék, sem pedig a levegő be nem hatolhat. Tehát fele termést sem ad, mint a tömörítetlen, érdesen művelt rész. (Az így megtömött vetések helyreállítására e sorok szerény írója még a múlt évben konstruált egy olyan készüléket, mely anélkül lazítja fel a vetés felületét, hogy egy növényt is kívánna. Nagy jelentősége van ennek a gépnek legfőként a kaszálókon, hol a termést biztosítja minden körülmények között. Nem sokára be

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI

szabadalmazott

SCHMIDT mérnök doktor hirneves füstöső-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszer úgy teljesítő-képesség, mint tartósság tekintetében messze felülmúlnak és lényegesen kevesebb szemet fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel szolgál:

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váci-körút 51. szám.

Sürgőnyozim: Kemna, Budapest.
Telefon 91-21. Telefon 91-21.

mm. 78.5 kg.-os 22.90 K, 200 mm. 79 kg.-os 22.90 K, 140 mm. 76.5 kg.-os 22.70 K (rozsos), 100 mm. 76 kg.-os 22.70 K.

Felsőmagyarországi 400 mm. 78 kg.-os 22.80 K. Bácska 200 mm. 75 kg.-os 22.50 K.

Bánsági 5100 mm. 74.5 kg.-os 21.65 K.

Raktári 300 mm. 76.5 kg.-os 22.30 K (kev.).

Rozs. 500 mm. 15.20 K, 100 mm. 15.10 K (kpf. pp.).

Zab. 250 mm. 16.80 K, 200 mm. 16.50 K, 1000 mm. 16.40 K (rúnd kpf. mellett).

Az árak 100 kg.-kint értendők.

Az árak 100 kilogrammonként koronákban értendők.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza	1910. áprilisra	22.30	K
Buza	1910. májusra	22.08	»
Rozs	1910. áprilisra	15.68	»
Zab	1910. áprilisra	16.92	»
Tengeri	1911. májusra	11.18	»

SZESZ.

A szeszüzletben e héten lanyhább irányzat uralkodott és nagyobb kínálatok és gyérebb vételkedv folytán a szeszárak olcsóbb árban zárulnak.

Elkelt finomított szesz adózva 177—177.50 kor., adózatlanul 58—58.50 kor., míg ellenben másodkézből és vidékről olcsóbb árajánlatok voltak.

Élesztőszesz adózva 177 kor., adózatlanul 58 kor. kelt el.

Denaturált szesz hordóval együtt nagyban gyérebb vételkedv folytán 46 kor. volt kínálva és 46.50—47 kor. kelt el kötésre. Galicziából olcsóbb ajánlatok vannak.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszeszt ab termelő állomás 1.75—2 kor. jegyzésen alól és 51.50—52 kor. fix árban volt ajánlva gyér vételkedv mellett.

Bpsten a kontingens nyersszesz ára 55—56 kor.

Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adózva	177.25—177.50	»
Finomított szesz adózatlan	58.25—58.50	»
Élesztőszesz adózva	176.50—177.25	»
Élesztőszesz adózatlan	57.50—58.25	»
Nyers szesz adózva	175.—176.—	»
Denaturált szesz	46.—47.—	»

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mesterutca, 1910. évi jan. 5-én. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a »Gazdasági Lapok« részére.)

Felhozott a szokott községekben 122 szekér réti széna, 35 szekér muhar, 8 szekér zsupszalma, 12 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, 6 szekér egyéb takarmány (luczerna, zabosbüköny stb.), 100 zsák szecska.

A forgalom igen élénk.

Árak q-ként fillérben a következők:

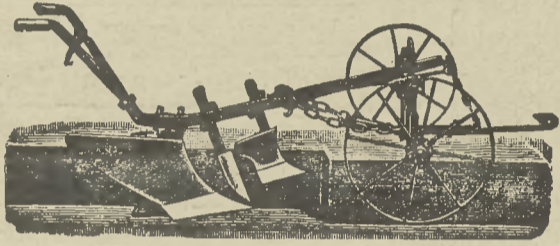
Régi széna 560—840, muhar 740—900, zsupszalma 440—560, alomszalma 380—440, takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabos-büköny 720—900, lóhere —, luczerna —, köles — sarju — szalmaszecska 600—600. Összes kocsiszám 184. Összes suly 220,800 kilogramm.

LISZT.

A Lujza s a Király-malom r.-t. jegyzésel.

Dara (griz) —. 0. sz. királyliszt 35.00, 1. sz. lángliszt 34.00 2. sz. lángliszt 32.80, 3. sz. zsemlyeliszt (küllns) 31.60, 4. sz. zsemlyeliszt 30.60, 5. sz. kenyérliszt, feh. 29.60, 6. sz. kenyérliszt 28.00, 7. sz. kenyérliszt, közép 26.00, rozsliszt I. 25.80, rozsliszt II. 23.40, rozsliszt III. 14.20, korpa, finom 9.20, korpa, durva 9.60 K mm. Tengerliszt 0.24—0.26, tengerikása 0.80—0.82 K kg.

Laptulajdonos és főszerkesztő: **ORDÓDY LÁSZLÓ.**
Felcélós szerkesztő: **BUZZI F. GÉZA.**

Egyetemes- és mélyművelő-ekék

acélöntvény-testekkel, páncél-lemezekkel,

□ acélgerendelylyel,

— állítható szarvakkal, önzvetéssel.

Többvasú ekék.

Finom-, szántás-, csukló- és rét-boronák,

háromtagu és egytagu hengerek,

Superior sorvetőgépek, triőrök.

UMRATH ÉS TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcseplőkészletek 12 HP-ig. Ipari mozgonyok 200 HP-ig.

INGYEN

küldjük legújabb gazdasági szakkönyvjegyzékünket. ...

„PÁTRIA” r.-t. Könyvkereskedése
Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Gőzgépek. Egy 30, továbbá egy 20 tényleges lóerőt kifejtő, Robey angol Compound, végre egy magyar gazdasági névleg 90 lóerőjű félstabil gőzgép, használt, azonban gyárilag legkifogástalanabbul kijavított állapotban, azonnali szállításra ajánl Szücs Ödön cég Budapest, Nagymező-utca 66.

Arankamentes
vagy legalább aranka-
mentesíthető

kisarankás
lóhere- és
luczerna-
magot,

baltaczimet

valamint mindenféle egyéb
gazdasági magvakat
vásárol

a legmagasabb áron

HALDEK

UTÓDA

magnagykereskedése

József főherceg ö. os. és kir. fen-
sége v. udvari szállítója

BUDAPEST

V., Bálvány-utca 6.

Utánzás ellen védve 16302. sz. a. (Fenti címre ügyelni tessék.)

POLGÁR SÁNDOR

m. kir. szabad. nyert orvosi mű-
és kötszerész

BUDAPEST
VII., Erzsébet-körút 50.

Legelőnyösebben beszerezhető orvosi, sebészi és betegápolási eszközök, Gummiárak, Suspenorium, Irrigator fecskendők stb., legújabb találmányu cs. és kir. szabadalmazott Polgár-féle sérv-kötők, has- és köldök-kötők. — Valódi francia különlegességek (óvszerek). — Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve, csak megadandó, mily tárgy szükséges.

Szuperfoszfátot Kartellen
Kivül

szállít

Schvarcz József és Társa, Budapest, VI., Váci-körút 53. sz.

WOHANKA-féle nyersolajmotorok és lokomobílok

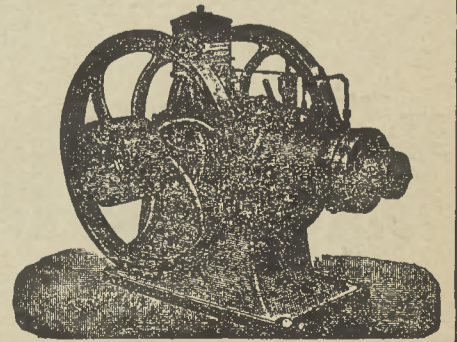
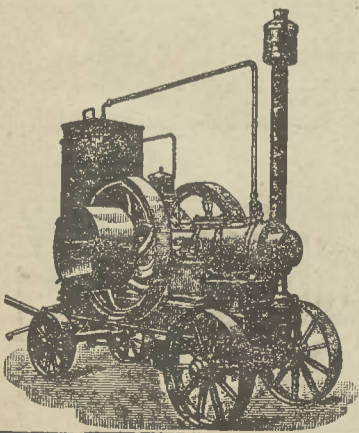
nem benzinnel hajtattak, tehát a pénzügyőri ellenőrzés, adómentes benzin kérvényezése stb. nem szükséges.

Üzemköltségek: a motor nagyságához képest óránként és lóerőnként 2 $\frac{1}{4}$ —1 $\frac{1}{2}$ fillér SZAVATOSSÁG mellett. Rendkívül csendes és egyenletes járása, tehát minden üzemre alkalmasak. Nincsenek szelepek, sem gyújtócső, sem lámpa, tehát tűzveszély és robbanás kizárva.

Kimerítő felvilágosítást ingyen és bérmentve ad

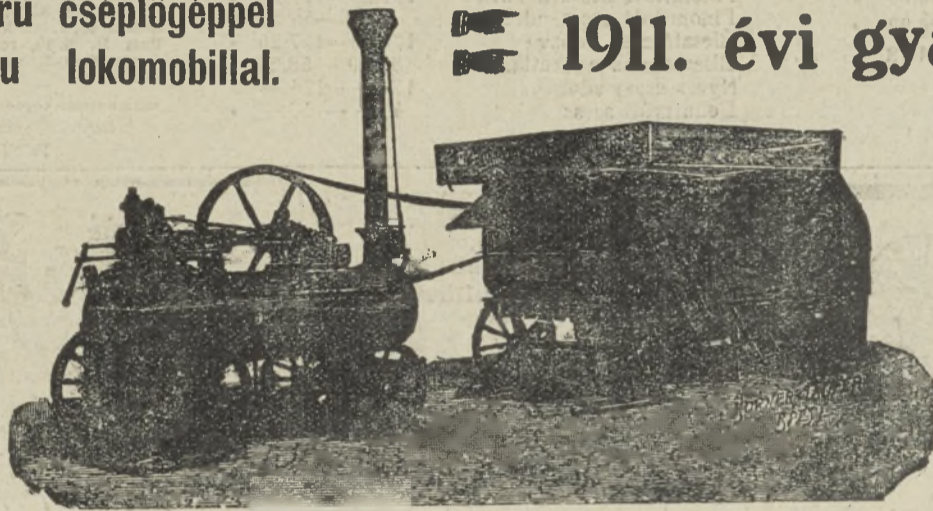
WOHANKA és TÁRSA

Budapest, VI., Váci-körút 76. Hazai gyártmány.

Fontos újdonosság!**Legújabb szerkezetű****Fontos újdonosság!**

GŐZCSÉPLŐKÉSZLET

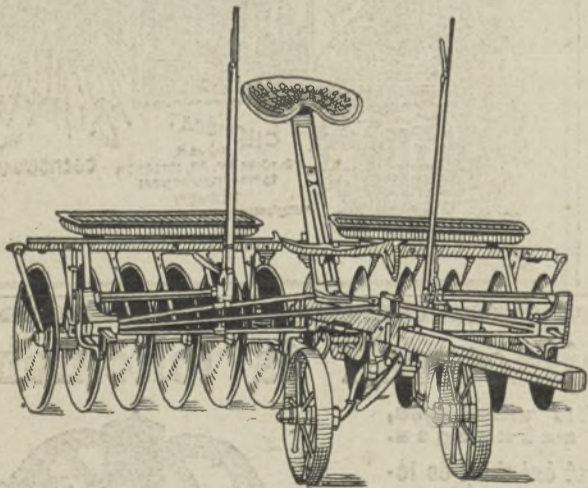
golyóscsapágyrendszerű cséplőgéppel
és 10 légkörnyomású lokomobillal.**1911. évi gyártmány!****Rendkívül szilárd
szerkezet!****Csekély üzemköltség!****Biztos és zavar-
talan üzem!**

A t. Gazdaközönseget saját érdekében felkérjük arra, hogy az Állami Gépgyárnak ezen legújabb gépeire vonatkozó bővebb felvilágosításokért hozzánk fordulni szíveskedjék

Árjegyzékkel és egyéb részletekkel szívesen szolgál:

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának VezérügynökségeBUDAPEST, U.,
Váci-körút 32.

Hullámos tárcsájú tárcsásboronák

tagadhatatlan az egyedüli tökéletes munkát végző tárcsásborona, mit a magyarországi gazdák számtalan elismerése is bizonyít. — Könnyebben jár, jobban fordít és porhanyit **mint a homoru tárcsa.****Mielőbbi megrendelést kérünk a tavaszi idényre, mert a kereslet igen nagy.**Az eredeti „MELICHAR“-féle páros sorú
UNICUM DRILL

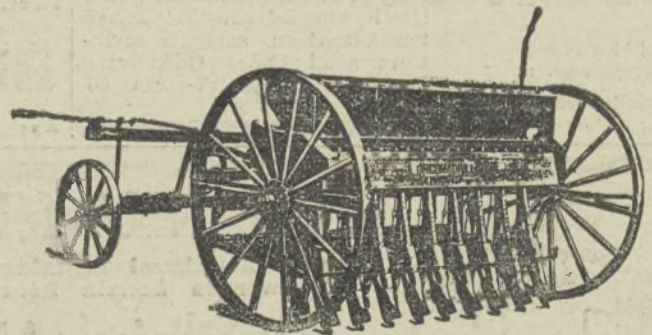
valamint a műtrágyaszóró-szerkezettel kombinált

IMPÉRATOR

vetőgép, végtelen egyszerű kezelhetősége és szerkezete, nemkülönben csekély vonóerő-szükségleténél fogva az összes vetőgépgyártmányok között első helyet foglalja el. — Az „Unicum Drill“ magelosztása ideálisan egyenletes.

ÓVAKODJUNK UTÁNZATOKTÓL!!

Ábrás leírással és árajánlattal szívesen szolgálunk!

BÄCHER RUDOLF - MELICHAR FERENCZ

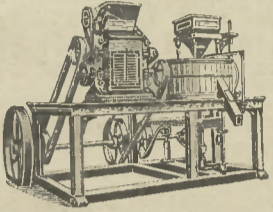
cégek, magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond, Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

GAZDASÁGI LÓTAKARÓK

uj és egyszer használt zsákok, ponyvák, kötélárúk,
manillazsineg, kölesön és eladás kartellen kívül.

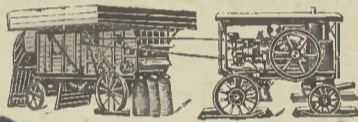
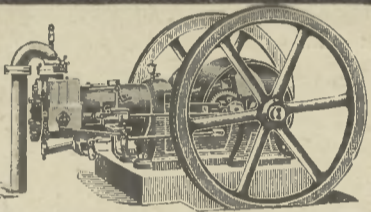
Távirat: **NAGEL.** **NAGEL ADOLF** Budapest, V., Arany János-utca 10. **Telefon:** 35-92.

BÁRDOS és BRACHFELD MŰSZAKI ÉS VILLAMOSSÁGI VÁLLALAT. BUDAPEST VI. GYÁR UTCA 5 SZ. MOTOROSZTÁLY:

**BENZINMOTOROK, BENZINLOCOMOBILOK,
ÉS CSEPLŐKÉSZLETEK, SZIVOGÁZMOTOROK,
MAGAS NYOMÁSÚ NYERSOLAJMOTOROK.
MALOM BERENDEZÉSEK.**

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Gyors, pontos, olcsó földmérés

Stadel-Torkos földmérő-taliga.
Világhírt szabadalom 18 államban. Kap-
ható Stadel gépgyárában, Győrött.

Szeszgyári }
Étel } burgonya
Vető }

kapható kocsirakományok-
ban mérsékelt áron, minden állomásra a következő címen: **Firma Wwe Louise Ritter, Kempen i. Pos.** Kartoffel-Export & Saat-kartoffel Geschäft, Stroh-Export. — Alapítva 1870. Tel. Adr. Kartoffelritter.

Önműködő **növénypermetezőt**
vadrepce, vadmustár és más gyom kiirtására, valamint
répa és burgonya permetezésre gyári áron alul szállít:

IG. HELLER
Bécs, II/8. Schrotzbergstrasse Nr. 1.

Oesterreichische landw. Verkaufsvermittlung
Gesellschaft m. b. H. Wien III. Grossmarkthalle V.
ajánlkozik mindenféle fajta friss

gyümölcs és főzelék
bizományi árú legelőnyösebb eladására. Nagy raktárhelyiségek
vágányösszekötötéssel. Árverések rendezése.

Eredeti Hanna vetőárpat

a párisi kiállításon „Grand Prix“-vel kitüntetve, megvétellel
ajánlja **Kubicsek Ferencz** földbirtokos, **Cellechovitz,**
Prossnitz mellett, **Morvaországban.**

Fiedler János lenfonógyára

Komárom

vesz

nyers lenkórót

szál-nyeréshez, valamint
kaszált és

géppel csépeelt lenszalmát,

tetszés szerinti mennyiség-
ben és **elad eredeti**
(pernau)

orosz lenmagot.

Amerikai

alátforduló szánok

4 méter hosszú rakodó-
val, gazdaságba és rönk-
szállításához, különös

erős fából és vasalással

Gróf Teleki Arvéd
drassói uradalmi kocsi-
és gépgyárában, posta:

Koncza.

Préselt

buzaszalmát

és

zabszalmát

szállít elsőrendű minőség-
ben és legolcsóbban

Ehrenreich Béla
Bajmok (Bácska).

A MAC LAREN-féle magajáró gőzeke

magyarországi vezér-
képviselése: **Fleischl Samu** cégnél, Budapest, V., Szabadság-tér 16.

Mezőhegyesi nemzetközi ekeversenyen **ELSŐ DIJ** (állami nagy aranyérem)!

Aranyérem az újzeelandi nemzetközi kiállításon!

A magyar talajviszonyokhoz alkalmazottan tökéletesbitve!

Legnagyobb teljesítőképesség, legkisebb összköltséggel!
(Holdankint 5'20—7'65 kor.) Egyszerű kezelés, elsőrendű anyag, szolid munka!

Átlagos teljesítőképesség eddigi tapasztalatok szerint napi 20-30 hold, szénfogyasztás 50-70 kg. holdanként.

Kerületi képviselők: Biharmegyei Gazdák Áru- és Hitelintézete Nagy-
várad, Dunántúli agrárbank és tárházai r.-t. Kaposvár, Ehler Antal és Fia
Győr, Engl Adolf Gyöngyös, Általános Forgalmi Bank Debreczen, Kovács
Soma és Társa Arad, Lederer Leó Zombor, Mayer Lajos Delta, Singer
Zsigmond Nyitra, Weinberger Ferencz Nagykároly.

Bávebb felvilágosítást szívesen nyújt fenti vezérképviselést.

Számos kül- és belföldi elismerő nyilatkozat!

**Nagyszámu vevők névsora az ország minden vidé-
kéről megtudakolható a fenti vezérképviseléstől.**

GÖZMIVELÉS.

Nagyobb területek **szántását** eredeti **Fowler-féle gőzekével**,
 épügy **mélyrigolozást** szőlőtelepítésekhez
 elvállal

WOLFF ERNŐ gőzszántási vállalkozó
BUDAPEST-KELENFÖLD

KNUTH KÁROLY

mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:

Budapest, VII., Garay-utca 6—8. sz.

Elvállal: Központi-, viz-, lég- és gőz-fűtések, légszusz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, clozetek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nemkülönben kőszén-, olaj- és petróleum-váladékból nyert gázok értékesítését célzó készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelem előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű kőanyag-csővek raktáron.

Juta- és kenderipar részv.-társ.

Központ:

Budapest, V., Báthory-utca 12.

Gyár: Erzsébetfalva.

Gyárt **jutazsákokat, csomagoló vásznat, jutafonalakat, kévekötokeket**, mindennemű **kötélárukat** és az összes e szakmába vágó cikkekét gazdaságok, malmok, cukorgyárak és egyéb iparvállalatok részére.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB NERNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Rausweller Janos

Ca. és kir. kisközlagon
 egeden arab. chronometer- és műóra, főtáblája
 a remontoir ingesóráknak stb. stb.

**ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
 RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képe árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltnak.

A legtartósabb fedőanyag a

CZEMENTTETŐCSERÉP

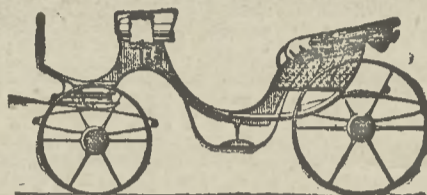
homok és cementből, mely legjutányosabban a **Dr. Gaspary-féle gépen készül**. A **jövedelmező homokértékesítéshez szükséges összes gépeket és formákat** falitégglák, ürtömbök, padlólapok, sövek, lépcsőfokok, vályuk stb. előállítására készít különlegeségi gépgyár:

Dr. GASPARY & Co., MARKRANSTÄDT, Leipzig mellett.

84. számú broszura ingyen.

Stumpf Testvérek kocsigyártása.

Budapest, IX., Vágóhid-utca 2. Soroksári-út sarok. Alapított 1871.

Dus raktár új és használt kocsikból. Használt kocsik becseréltetnek és átalakítások elfogadtnak jutányos árak mellett. Ugyiszinte mindenféle üzleti és gazdasági kocsik készítése

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Sertés-eladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszközöltnak, úgy sovány, mint hizott állapotban.

URL REZSŐ

sertésbizományosnál

Budapest, VIII., Népszínház-utca 22.

(Polgári serfözde bérpalota.)

Telefon 97—05 interurbán. — Felvilágosítással készséggel szolgál.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900. **Biztosítéki alap:** Alakult 1900.
 Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1,981.700—K
 Tartalékok 1,933.963'54 "

Összesen: 3,915.663'54 K

1901. évi fölösleg	90.349—K	1905. évi fölösleg	61.730'60 "
1902. " "	59.782'26 "	1906. " "	39.243'65 "
1903. " "	109.331'73 "	1907. " "	41.877'32 "
1904. " "	72.438'23 "	1908. " "	81.088'76 "
		1909. " "	106.589'64 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyiszintén az ember életére különféle módozatok szerint. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfölsőlegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzletfölsőlege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat 5 százalék engedményben részeltettek. Az 1907. és 1908., valamint 1909. évi üzletfölsőleggel pedig tartalékainkat gyarapítottuk, úgy hogy 1909. év végén a tartalékok 1,933.963'54 koronára rugnak. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál **az igazgatóság.**

A szőlő trágyázása.

Irta: **Ordódy Lajos.** — Ára 3 korona. Ajánlott küldéssel 3.45 korona. Utánvétellel küldve 3.65 korona. Gyakorlati útmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és műkereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessék. — Megszerezhető a **Gazdasági Lapok** kiadóhivatalában, **Budapest, IV., Múzeum-körut 7.**

MEGJELENT

KODOLÁNYI-féle 1911. évi GAZDASÁGI ZSEBNAPTÁR

a szokott csinos kiállításban, de az eddiginél sokkal bővebb és változatosabb tartalommal.

51-ik ÉVFOLYAM.

Ára helyben 2 Korona 80 fillér. Ajánlott postai szétküldéssel 3 Kor. 25 fill. Utánvétellel küldve 3 Kor. 45 fill.

Megrendelhető a **GAZDASÁGI LAPOK** kiadóhivatalában, Budapest, IV. Kerület, Múzeum-Körut 7. szám.